

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE

LAILE MEDINA,

predstavljeni 9. januarja 2025¹

Zadeva C-665/23

IL

proti

Veracash SAS

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija))

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Plačilne storitve na notranjem trgu – Direktiva 2007/64/ES – Neodobrene plačilne transakcije – Obveščanje o neodobrenih plačilnih transakcijah – Rok za obveščanje – Pozno obveščanje, ki ni naklepno ali posledica hude malomarnosti – Obveznost povračila ponudnika plačilnih storitev – Odgovornost plačnika za neodobrene plačilne transakcije“

I. Uvod

1. Ta zadeva se nanaša na nekatere vidike odgovornosti za neodobrene transakcije, določene v Direktivi 2007/64/ES.² Postavlja vprašanje medsebojnega odnosa med določbami te direktive, ki urejajo zlasti obveznost plačnika, da ponudnika plačilnih storitev takoj obvesti o vsaki neodobreni transakciji, in posledicami neizpolnitve te obveznosti, kadar je neodobrena transakcija posledica nedovoljene uporabe plačilnega instrumenta. Po sodbi CRCAM³ ta zadeva Sodišču omogoča, da znova preuči ravnotežje, ki ga je treba vzpostaviti med interesi plačnika in ponudnika plačilnih storitev.

¹ Jezik izvirnika: angleščina.

² Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES (UL 2007, L 319, str. 1). Ta je bila razveljavljena in nadomeščena z Direktivo (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL 2015, L 337, str. 35). Glede na dejansko stanje spora o glavni stvari in kot navaja tudi predložitevno sodišče, obravnavano zadevo ureja Direktiva 2007/64.

³ Sodba z dne 2. septembra 2021 (C-337/20, EU:C:2021:671; v nadaljevanju: sodba CRCAM).

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

2. Člen 56 Direktive 2007/64, naslovljen „Obveznosti uporabnika plačilnih storitev v zvezi s plačilnimi instrumenti“, je v odstavku 1 določal:

„Uporabnik plačilnih storitev, ki ima pravico uporabljati plačilni instrument, ima naslednje obveznosti:

- (a) uporablja plačilni instrument v skladu s pogoji, ki urejajo izdajo in uporabo plačilnega instrumenta; in
- (b) brez nepotrebnega odlašanja obvesti ponudnika plačilnih storitev, ali subjekt, ki ga slednji navede, ko ugotovi, da je bil plačilni instrument izgubljen, ukraden, odtujen [zlorabljen] ali zlorabljen [uporabljen brez dovoljenja].“

3. Člen 58 Direktive 2007/64, naslovljen „Obveščanje o neodobrenih ali nepravilno izvršenih plačilnih transakcijah“, je določal:

„Ponudnik plačilnih storitev zagotovi uporabniku plačilnih storitev popravek le, če ta ponudnika plačilnih storitev obvesti takoj, ko ugotovi, da je prišlo do neodobrenih ali nepravilno izvršenih plačilnih transakcij, ki so vzrok za terjatev, tudi terjatev v skladu s členom 75, in ne kasneje kot 13 mesecev po datumu bremenitve, razen če, kjer je ustrezno, ponudnik plačilnih storitev informacij o tej plačilni transakciji ni posredoval ali jih ni dal na voljo v skladu z naslovom III.“

4. Člen 60 Direktive 2007/64, naslovljen „Odgovornost ponudnika plačilnih storitev za neodobrene plačilne transakcije“, je v odstavku 1 določal:

„Države članice brez poseganja v člen 58 zagotovijo, da v primeru neodobrenih plačilnih transakcij plačnikov ponudnik plačilnih storitev plačniku takoj povrne znesek neodobrene plačilne transakcije in, če je ustrezno, vzpostavi tako stanje bremenjenega plačilnega računa, kakršno bi bilo, če neodobrena plačilna transakcija ne bi bila izvršena.“

5. Člen 61 Direktive 2007/64, naslovljen „Plačnikova odgovornost za neodobreno plačilno transakcijo“, je določal

„1. Z odstopanjem od člena 60 plačnik krije izgubo v zvezi s kakršno koli neodobreno plačilno transakcijo do največ 150 EUR, ki je posledica uporabe izgubljenega ali ukradenega plačilnega instrumenta, ali, če plačnik svojih osebnih varnostnih zaščit ni zavaroval, odtujitve [zlorabe] plačilnega instrumenta.

2. Plačnik krije vse izgube v zvezi z neodobrenimi plačilnimi transakcijami, če nastanejo, ker je goljufal ali naklepno ali iz velike [hude] malomarnosti ni izpolnil ene ali več svojih obveznosti iz člena 56. V takih primerih se največji znesek iz odstavka 1 tega člena ne uporablja.

3. V primeru, da plačnik ni goljufal ali nenaklepno ni izpolnil svojih obveznosti iz člena 56, države članice lahko zmanjšajo odgovornost iz odstavkov 1 in 2 tega člena, ob upoštevanju zlasti narave osebnih varnostnih zaščit plačilnega instrumenta in okoliščin, v katerih je bil izgubljen, ukraden ali odtujen [zlorabljen].

4. Plačnik ne nosi nobenih finančnih posledic, ki izhajajo iz uporabe izgubljenega, ukradenega ali odtujenega [zlorabljenega] plačilnega instrumenta, po obvestilu v skladu s členom 56(1)(b), razen če je goljufal.

[...]“

B. Nacionalno pravo

6. Direktiva 2007/64 je bila v nacionalno zakonodajo prenesena z ordonnance N° 2009-866 du 15 juillet 2009 relative aux conditions régissant la fourniture de services de paiement et portant création des établissements de paiement (uredba št. 2009-866 z dne 15. julija 2009 o pogojih za opravljanje plačilnih storitev in o ustanovitvi plačilnih institucij), s katero so bili med drugim uvedeni členi L. 133-17, L. 133-18, L. 133-19 in L. 133-24 code monétaire et financier (monetarni in finančni zakonik), ki se uporablja v postopku v glavni stvari.

7. Člen L. 133-17(I) monetarnega in finančnega zakonika določa, da „ko uporabnik plačilnih storitev ugotovi, da so bili njegov plačilni instrument ali z njim povezani podatki izgubljeni, ukradeni, zlorabljeni ali uporabljeni brez dovoljenja, o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti ponudnika plačilnih storitev ali subjekt, ki ga ta ponudnik navede, da bo instrument mogoče blokirati“.

8. Člen L. 133-18 tega zakonika določa:

„V primeru neodobrenih plačilnih transakcij, na katere uporabnik opozori pod pogoji iz člena L. 133-24, ponudnik plačilnih storitev uporabniku plačilnih storitev takoj povrne znesek neodobrene plačilne transakcije in, če je ustrezno, vzpostavi tako stanje bremenjenega plačilnega računa, kakršno bi bilo, če neodobrena plačilna transakcija ne bi bila izvršena.

Plačnik in njegov ponudnik plačilnih storitev lahko pogodbeno določita dodatno nadomestilo.“

9. Člen L. 133-19 tega zakonika določa:

„I. V primeru neodobrene plačilne transakcije, ki je posledica izgube ali kraje plačilnega instrumenta, plačnik pred obvestitvijo iz člena L. 133-17 krije izgube v zvezi z uporabo izgubljenega ali ukradenega instrumenta do največ 150 EUR.

Vendar plačnik ne odgovarja v primeru neodobrene plačilne transakcije, izvršene brez uporabe osebnih varnostnih zaščit.

II. Plačnik ne odgovarja, če je bila neodobrena plačilna transakcija izvršena, ker so bili plačilni instrument ali z njim povezani podatki zlorabljeni brez plačnikove vednosti.

Prav tako plačnik ne odgovarja v primeru ponareditve plačilnega instrumenta, če je bil plačnikov instrument ob izvršitvi neodobrene plačilne transakcije v njegovi fizični posesti.

III. Če ponudnik plačilnih storitev ne zagotovi ustreznih sredstev, ki omogočajo obveščanje, na podlagi katerega je plačilni instrument mogoče blokirati, kot je določeno v členu L. 133-17, plačnik ne nosi nobenih finančnih posledic, razen če je goljufal.

IV. Plačnik krije vse izgube v zvezi z neodobrenimi plačilnimi transakcijami, če nastanejo, ker je goljufal ali ker naklepno oziroma iz hude malomarnosti ni izpolnil ene ali več obveznosti iz členov L. 133-16 in L. 133-17.“

10. Nazadnje, člen L. 133-24 tega zakonika določa:

„Uporabnik plačilnih storitev takoj, najpozneje pa v 13 mesecih po datumu bremenitve, sicer nastopi prekluzija, svojega ponudnika plačilnih storitev obvesti o neodobreni ali o nepravilno izvršeni plačilni transakciji, razen če mu ponudnik plačilnih storitev informacij o tej plačilni transakciji ni posredoval ali jih ni dal na voljo v skladu s poglavjem IV naslova I knjige III.

Razen v primeru, da je uporabnik fizična oseba, ki deluje za neposlovne namene, se stranki lahko odločita za odstopanje od določb tega člena.“

III. Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

11. IL je odprl depozitni račun za varčevanje v zlatu pri družbi Veracash SAS. Družba Veracash je 24. marca 2017 na naslov IL poslala novo kartico za gotovinske dvige in plačila. IL je trdil, da te kartice ni niti zahteval niti prejel in da so bili od 30. marca do 17. maja 2017 opravljeni dnevni dvigi z njegovega računa, ki jih ni odobril. IL je pri tribunal de grande instance d'Évry⁴ (okrožno sodišče v Évryju, Francija) vložil tožbo zoper družbo Veracash za povračilo in plačilo odškodnine.

12. Ker je bila njegova tožba na prvi stopnji delno zavrtnjena, je IL vložil pritožbo pri cour d'appel de Paris (višje sodišče v Parizu, Francija). Njegova pritožba je bila s sodbo z dne 3. januarja 2022 zavrtnjena zlasti z obrazložitvijo, da se ne more sklicevati na določbe člena L. 133-18 monetarnega in finančnega zakonika, ker o spornih transakcijah ni „takoj“⁵ in „brez nepotrebnega odlašanja“ obvestil družbe Veracash. Ta ugotovitev je temeljila na dejstvu, da je IL družbi Veracash obrazec za sporne transakcije poslal 23. maja 2017, torej skoraj dva meseca po prvem spornem dvigu.

13. IL je vložil kasacijsko pritožbo pri Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija), ki je predložitveno sodišče. IL navaja dva pritožbena razloga. S prvim delom drugega pritožbenega razloga⁶ IL cour d'appel de Paris (višje sodišče v Parizu) očita, da s tem, da je tako odločilo, ni upoštevalo tega, da lahko plačnik ponudnika o transakciji obvesti 13 mesecev po datumu bremenitve, s čimer je kršilo člen L. 133-24 monetarnega in finančnega zakonika v različici, ki se uporablja v postopku v glavni stvari.

14. Predložitveno sodišče navaja, da je izid spora odvisen od tega, ali lahko ponudnik plačilnih storitev zavrne povračilo zneska neodobrene transakcije, če je plačnik ponudnika o transakciji sicer obvestil v 13 mesecih po datumu bremenitve, a je s to obvestitvijo odlašal, vendar ne naklepno ali iz hude malomarnosti.

15. Stališči strank v postopku v glavni stvari se glede tega razlikujeta. IL, pritožnik v postopku v glavni stvari, predvsem trdi, da lahko uporabnik plačilnih storitev ponudnika o neodobreni transakciji obvesti v roku 13 mesecev po datumu bremenitve. Družba Veracash, nasprotna stranka v postopku v glavni stvari, trdi, da je zakonodajalec s tem, da je v členu L. 133-24 monetarnega in

⁴ To sodišče se je 1. januarja 2020 preimenovalo v „tribunal judiciaire d'Évry“ (sodišče prve stopnje v Évryju, Francija).

⁵ V tej sodbi je sklicevanje na obveznost, da se ponudnika o transakciji obvesti „takoj“, najverjetneje posledica vključitve tega izraza v splošne pogoje, ki urejajo uporabo kartice „Veracard“ in so navedeni v tej sodbi.

⁶ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša le na prvi del drugega pritožbenega razloga.

finančnega zakonika določil obveznost uporabnika, da ponudnika o neodobreni transakciji obvesti brez nepotrebnega odlašanja, in ne kasneje kot v 13 mesecih, želel določiti dvojni rok ter da je 13-mesečni rok le končni rok. Dodaja, da sistematika te določbe zahteva, da se mora uporabnik plačilnih storitev, kakor hitro ugotovi nepravilnost, takoj odzvati in o njej obvestiti ponudnika storitev.

16. Po mnenju predložitvenega sodišča lahko jezikovna razlaga člena 58 Direktive 2007/64, kot je ugotovilo cour d'appel de Paris (višje sodišče v Parizu), pripelje do sklepa, da lahko ponudnik plačilnih storitev zavrne povračilo zneska neodobrene plačilne transakcije zgolj zaradi poznega obvestila uporabnika plačilnih storitev, čeprav je ta ponudnika obvestil v 13-mesečnem roku.

17. Vendar predložitveno sodišče meni, da se zdi, da je tako razlago težko uskladiti s členom 61(2) Direktive 2007/64. Iz te določbe izhaja, da se plačniku pravica do povračila odvzame le, če med drugim naklepno ali iz hude malomarnosti ne izpolni ene ali več svojih obveznosti iz člena 56 te direktive, vključno z obveznostjo, da ponudnika plačilnih storitev brez nepotrebnega odlašanja obvesti o izgubi, kraji, zlorabi ali nedovoljeni uporabi plačilnega instrumenta.

18. Predložitveno sodišče ugotavlja, da se Sodišču v sodbi CRCAM, ko je moralo razlagati člen 58 Direktive 2007/64, ni bilo treba odločati o posledicah neizpolnitve obveznosti plačnika, da brez nepotrebnega odlašanja obvesti ponudnika plačilnih storitev o neodobreni transakciji.

19. Čeprav predložitveno sodišče priznava interes, da se plačnika spodbuja k vestnemu obveščanju ponudnika plačilnih storitev, meni, da ob upoštevanju člena 61(2) Direktive 2007/64 zakonodajalec Unije ni nameraval kaznovati vseh zamud, ne glede na okoliščine, tako da bi plačniku v celoti odvzel pravico do povračila.

20. Po mnenju predložitvenega sodišča je treba plačniku odvzeti pravico do povračila izgub, ki so nastale zaradi neodobrene transakcije in ki bi se lahko preprečile, če bi se ponudnika plačilnih storitev obvestilo brez nepotrebnega odlašanja, le, kadar je bilo to pozno obvestilo naklepno ali posledica plačnikove hude malomarnosti.

21. Glede na navedeno je Cour de cassation (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člene 56, 58, 60 in 61 [Direktive 2007/64] razlagati tako, da je plačniku pravica do povračila zneska neodobrene transakcije odvzeta, če je z obvestitvijo ponudnika plačilnih storitev o neodobreni plačilni transakciji odlašal, čeprav ga je obvestil v 13 mesecih od datuma bremenitve?
 2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je odvzem pravice plačnika do povračila pogojen s tem, da je odlašanje z obvestitvijo naklepno ali posledica plačnikove hude malomarnosti?
 3. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali je pravica do povračila plačniku odvzeta za vse neodobrene transakcije ali le za tiste, ki bi se jim bilo mogoče izogniti, če z obvestitvijo ne bi odlašal?“
22. Družba Veracash, češka in francoska vlada ter Evropska komisija so predložile pisna stališča.

IV. Presoja

A. Prvo vprašanje

23. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 58 Direktive 2007/64 v povezavi s členi 56, 60 in 61 te direktive razlagati tako, da je plačniku odvzeta pravica do povračila zneska neodobrene transakcije, če je ponudnika plačilnih storitev o tej transakciji obvestil pozno, čeprav je to storil v 13 mesecih od datuma bremenitve.

24. Da bi odgovorila na to vprašanje, bom najprej podala splošen pregled določb, ki urejajo pogodbene obveznosti strank v zvezi s plačilnimi instrumenti in neodobrenimi plačilnimi transakcijami, ter pravil o odgovornosti za izgube, ki nastanejo zaradi neodobrenih transakcij.⁷ Nato bom pojasnila medsebojni odnos med obveznostmi obveščanja plačnika.

1. Pogodbene obveznosti strank in odgovornost za izgube, ki nastanejo zaradi neodobrenih transakcij

25. Na splošno sta za postopek v glavni stvari upoštevna dva sklopa določb. Člena 56 in 57 Direktive 2007/64 določata pogodbene obveznosti uporabnika plačilnih storitev⁸ in ponudnika plačilnih storitev⁹ v zvezi s plačilnimi instrumenti. Členi od 58 do 61 te direktive se nanašajo na neodobrene plačilne transakcije in zajemajo dolžnost obveščanja uporabnika plačilnih storitev, dokazno breme in odgovornost vsake od strank.

26. Člen 56 ureja pogodbene obveznosti uporabnika plačilnih storitev v zvezi s plačilnimi instrumenti. Tako mora uporabnik plačilnih storitev plačilni instrument uporabljati v skladu z določenimi pogoji, zavarovati osebne varnostne zaščite plačilnega instrumenta in brez nepotrebnega odlašanja obvestiti ponudnika plačilnih storitev, ko ugotovi, da je bil plačilni instrument izgubljen, ukraden, zlorabljen ali uporabljen brez dovoljenja.

27. Ponudnik plačilnih storitev mora v skladu s členom 57(1)(a) in (b) med drugim zagotoviti, da so osebne varnostne zaščite plačilnega instrumenta dostopne le uporabniku plačilnih storitev, in ne sme pošiljati nezahtevanega plačilnega instrumenta, razen v primeru, da se prejšnji plačilni instrument nadomešča z novim. Poleg tega mora ponudnik plačilnih storitev v skladu s členom 57(1)(c) zagotoviti, da so uporabniku plačilnih storitev vedno na voljo primerna sredstva, ki mu bodo omogočila, da v primeru izgube, kraje, zlorabe ali nedovoljene uporabe plačilnega instrumenta posreduje obvestilo na podlagi 56(1)(b). Nazadnje, v skladu s členom 57(1)(d) mora ponudnik plačilnih storitev preprečiti vsakršno uporabo plačilnega instrumenta, potem ko je bilo obvestilo posredovano.

⁷ Glej Mavromati, D., *The Law of Payment Services in the EU: The EC Directive on Payment Services in the Internal Market*, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2008, str. 220 in naslednje.

⁸ V skladu s členom 4, točka 10, Direktive 2007/64 „uporabnik plačilnih storitev“ pomeni fizično ali pravno osebo, ki uporablja plačilne storitve kot plačnik ali prejemnik plačila ali oboje. Pojma „plačnik“ in „prejemnik plačila“ sta opredeljena v točkah 7 in 8 tega člena.

⁹ Kot je opredeljen v členu 4, točka 9, Direktive 2007/64.

28. Člen 58 se med drugim¹⁰ nanaša na neodobrene plačilne transakcije.¹¹ Uporabniku plačilnih storitev nalaga splošno obveznost obveščanja kot pogoj za to, da mu ponudnik plačilnih storitev zagotovi popravek.¹² Uporabnik plačilnih storitev mora obvestiti ponudnika plačilnih storitev „takoj, ko ugotovi, da je prišlo do neodobrenih [...] plačilnih transakcij, ki so vzrok za terjatev, [...] in ne kasneje kot 13 mesecev po datumu bremenitve“. Edina izjema od te obveznosti je, če ponudnik plačilnih storitev ni posredoval informacij o tej plačilni transakciji ali jih ni dal na voljo v skladu z naslovom III Direktive 2007/64.

29. Člen 59 kot del pravil o odgovornosti v primeru neodobrenih transakcij vključuje določbe o dokaznem bremenu, ki so ugodne za uporabnika plačilnih storitev. Dokazno breme v bistvu nosi ponudnik plačilnih storitev, ki mora dokazati, da je bila preverjena pristnost plačilne transakcije ter da je bila ta pravilno evidentirana in knjižena.¹³

30. V praksi je treba na podlagi dokaznih pravil iz tega člena 59 Direktive 2007/64, če je bilo obvestilo iz člena 58 navedene direktive posredovano v roku, določenem v tem členu, ponudniku plačilnih storitev naložiti obveznost takojšnjega povračila v skladu s členom 60(1) iste direktive.¹⁴

31. Člen 61 ureja plačnikovo odgovornost v posebnem primeru, ko so izgube v zvezi z neodobreno transakcijo posledica uporabe izgubljenega, ukradenega ali zlorabljenega plačilnega instrumenta. Iz odstavka 1 navedenega člena izhaja, da je plačnikova odgovornost za neodobrene transakcije omejena na največ 150 EUR.¹⁵ Vendar je odgovornost plačnika neomejena, če je goljufal ali če naklepno ali iz hude malomarnosti ni izpolnil ene ali več svojih obveznosti iz člena 56 (vključno z obveznostjo obveščanja o izgubi, kraji, zlorabi ali nedovoljeni uporabi plačilnega instrumenta). Iz člena 61(4) izhaja, da plačnik po obvestilu o izgubi, kraji ali zlorabi plačilnega instrumenta ne nosi nobenih finančnih posledic, razen če je goljufal.

2. Medsebojni odnos med plačnikovimi obveznostmi obveščanja

32. Iz zgornje predstavitve pravnega okvira izhaja, da ima uporabnik splošno obveznost skrbnega ravnanja v zvezi s plačilnim instrumentom. Poseben izraz dolžnosti skrbnega ravnanja je obveznost obveščanja.¹⁶ Ta obveznost igra osrednjo vlogo v okviru pravil o odgovornosti za neodobrene transakcije in služi kot „merilo“ za razdelitev odgovornosti med plačnikom in ponudnikom storitev za kakršne koli neodobrene transakcije.¹⁷

33. Obstajajo vsaj trije primeri, v katerih nastane uporabnikova obveznost obveščanja.

¹⁰ Ta določba zajema tudi „nepravilno izvršene plačilne transakcije“. Ker se postopek v glavni stvari nanaša na transakcije, ki jih plačnik ni odobril, v nasprotju s transakcijami, ki niso v skladu z navodili plačnika, se bom osredotočila na položaj neodobrenih plačilnih transakcij.

¹¹ Okoliščine, v katerih se plačilna transakcija šteje za neodobreno, so določene v členu 54 Direktive 2007/64.

¹² Glej sodbo CRCAM (točka 33).

¹³ Sodba CRCAM (točka 40).

¹⁴ Prav tam.

¹⁵ Glej Geva, B., „The EU payment services directive: An outsider's view“ *Yearbook of European Law*, zv. 28, št. 1, 2009, str. od 177 do 215, str. 200, ki poudarja, da ta omejena odgovornost obstaja tudi, kadar plačnik ni kriv in se ne zaveda okoliščin, v katerih je treba posredovati obvestilo v skladu s členom 56 Direktive 2007/64.

¹⁶ Glej Bourguignon, C., „L'utilisateur dans la nouvelle loi sur les services de paiement: entre protection et responsabilisation“, v Jacquemin, H., Michaux, B. in Bourguignon, C., *Actualités en droit du numérique*, Anthemis, Limal, 2019, str. od 153 do 215, str. 206.

¹⁷ Prav tam, str. 207, ki obveznost obveščanja opisuje kot „*curseur de la répartition des responsabilités* [...]“. Podobno glej Guimarães, M. R., in Steennot, R., „Allocation of liability in case of payment fraud: who bears the risk of innovation?: A comparison of Belgian and Portuguese law in the context of PSD2“, *European Review of Private Law*, Kluwer Law International, 2022, zv. 30, št. 1, str. od 29 do 72, str. 46, kjer je navedeno, da se „morebitna vzročna zveza med ravnanjem [uporabnika] in neodobrenimi plačilnimi transakcijami konča z obvestilom“.

34. Prvi primer je, ko uporabnik ugotovi, da je bil plačilni instrument izgubljen, ukraden, zlorabljen ali uporabljen brez dovoljenja. V takem primeru člen 56(1)(b) Direktive 2007/64 od uporabnika plačilnih storitev zahteva, da o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti ponudnika storitev. Kot je razvidno iz člena 57(1)(d) te direktive v povezavi z uvodno izjavo 32 navedene direktive, je cilj tega obvestila, da ponudniku plačilnih storitev omogoči, da blokira plačilni instrument in prepreči nadaljnjo nedovoljeno uporabo.

35. Drugi primer je, ko uporabnik ugotovi, da je prišlo do neodobrene transakcije. V takem primeru mora uporabnik v skladu s členom 58 te direktive takoj obvestiti ponudnika plačilnih storitev, da bi mu ta zagotovil popravek neodobrene transakcije. Cilj obveznosti obveščanja iz tega člena je, da omogoči plačniku, da izpodbija neodobrene transakcije in zanje dobi povračilo.

36. Medtem ko ima člen 56(1)(b) *preventivno funkcijo*, saj omogoča blokiranje plačilnega instrumenta in varuje pred tveganjem neodobrenih transakcij, ima člen 58 predvsem *kompensacijsko funkcijo*, saj omogoča povračilo neodobrene transakcije.¹⁸

37. Tretji primer je, da se prejšnja dva primera zgodita (skoraj) *hkrati*. Kot je Komisija pravilno ugotovila v svojih vlogah in za kar dozdevno gre v postopku v glavni stvari, lahko neodobrena transakcija sledi izgubi, kraji, zlorabi ali nedovoljeni uporabi plačilnega instrumenta. V takem primeru je treba *usklajeno* uporabljati obveznosti obveščanja, ki izhajajo iz člena 56(1)(b) in člena 58. Za zagotovitev usklajenosti je treba šteti, da obvestilo o neodobreni transakciji (in njeno izpodbijanje) iz člena 58 *vključuje* obvestilo iz člena 56(1)(b). V takem primeru ima obvestilo o neodobreni transakciji tako preventivno kot kompensacijsko funkcijo in nadomesti obvestilo iz člena 56.¹⁹

3. Rok za obvestilo v skladu s členom 58 Direktive 2007/64

38. Člen 58 Direktive 2007/64 od plačnika zahteva, da svojo dolžnost obveščanja ponudnika plačilnih storitev izpolni v določenem roku. Da bi ponudnik plačilnih storitev zagotovil popravek, mu mora biti obvestilo posredovano „takoj, ko [se] ugotovi, da je prišlo do neodobrenih [...] plačilnih transakcij, [...] in ne kasneje kot 13 mesecev po datumu bremenitve“.

39. Problematika, ki se izpostavlja v prvem vprašanju, je, ali pozno obvestilo uporabniku plačilnih storitev odvzame pravico do popravka, tudi če se obvestilo posreduje v 13 mesecih po datumu bremenitve. Odgovor na to vprašanje je odvisen od tega, ali je obveznost obveščanja „takoj“, ko se ugotovi, da je prišlo do neodobrene transakcije, poseben in ločen pogoj, ki se uporablja *kumulativno* skupaj z obveznostjo obveščanja v 13 mesecih od datuma bremenitve.

40. V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi kontekst, v katerega je umeščena, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je. Zgodovina nastanka določbe prava Unije prav tako lahko razkrije elemente, ki so upoštevni za njeno razlago.²⁰

¹⁸ Torck, S., „Délai de contestation des opérations de paiement non autorisées: renvoi préjudiciel de la Cour de Cassation“, *Revue de droit bancaire et financier*, št. 2, 2024, komentar 28.

¹⁹ Prav tam; Torck, S. ugotavlja, da izpodbijanje, ki temelji na členu 58, nadomesti obvestitev iz člena 56, ki je postala nepotrebna zaradi okoliščin („la contestation fondée sur l'article 58 prend le relais du signalement fondé sur l'article 56, rendu inefficace par les circonstances“).

²⁰ Sodba CRCAM (točka 31 in navedena sodna praksa).

41. Glede besedila člena 58 je treba najprej ugotoviti, da so časovni pogoji za obveščanje povezani z izrazom „in ne kasneje kot“. Zdi se, da ta izraz nakazuje, da člen 58 določa dva različna pogoja, ki morata biti izpolnjena, da bi nastala pravica do popravka.

42. Poleg tega se časovna pogoja razlikujeta po naravi in obsegu.

43. Kar zadeva obveščanje „takoj“, je treba opozoriti, da Direktiva 2007/64 tega izraza ne opredeljuje.²¹ Kot je v bistvu navedla francoska vlada, se ta izraz lahko glede na jezikovno različico razlaga tako, da poudarja takojšnjo naravo obvestila²² ali pretiranost odlašanja.²³

44. Kljub različnim pomenskim odtenkom glede na jezikovno različico je treba poudariti, da se člen 58 ne nanaša na *takojšnje* ukrepanje. To kaže na določeno svobodo pri ocenjevanju hitrosti plačnikovega odziva v vsakem primeru posebej. Zato mora plačnik glede na okoliščine ukrepati čim prej. Vsekakor ni mogoče šteti, da je plačnik pozen, če dejansko ni vedel za dogodek, ki je povzročil neodobreno transakcijo.²⁴

45. Uvodna izjava 31 Direktive 2007/64 to razlago potrjuje, saj je v njej navedeno, da bi moral uporabnik plačilnih storitev „čim prej“ obvestiti ponudnika plačilnih storitev o morebitnem izpodbijanju domnevno neodobrenih transakcij.

46. Glede na uvodno izjavo 31 je treba izraz „takoj“ razumeti tako, da se od uporabnika plačilnih storitev zahteva *hitro* ukrepanje, ki ga je treba, kot je v bistvu ugotovila Komisija, presojati *glede na okoliščine*.

47. Potreba po upoštevanju okoliščin posameznega primera kaže, kot je v bistvu navedla češka vlada, da je zahteva po obveščanju „takoj“ *subjektivna*. Njena subjektivna narava izhaja tudi iz njenega izhodišča, ki je védenje o neodobreni transakciji.

48. V nasprotju s tem subjektivnim časovnim pogojem je pogoj, da je treba obvestilo posredovati najpozneje 13 mesecev po datumu bremenitve, objektivno. Obdobje 13 mesecev je namreč objektivno opredeljivo in ni odvisno od okoliščin primera. Poleg tega datum, ko začne teči 13-mesečni rok, ni odvisen od tega, ali je plačnik vedel za neodobreno transakcijo (kar je poleg tega morda težko ugotoviti),²⁵ temveč od datuma bremenitve.

49. Sodišče je v svoji sodbi CRCAM pojasnilo, da je treba obvestilo posredovati „v največ“ trinajstmesečnem roku.²⁶ Uporabnik, ki svojega ponudnika plačilnih storitev ni obvestil o neodobreni transakciji v tem roku, ne more uveljavljati odgovornosti tega ponudnika, niti na

²¹ Francoska vlada je v svojih vlogah podala analizo izraza „takoj“ ob upoštevanju obveznosti, ki jih Komisiji ali državam članicam nalagajo drugi akti prava Unije. Vendar menim, da razlike med javno ustanovo Unije ali državo članico ter fizično osebo, in sicer plačnikom, izključujejo kakršno koli analogijo.

²² Zdi se, da je tako v francoski („sans tarder“), nizozemski („onverwijld“), nemški („unverzüglich“), grški („αμελλητί“) in italijanski („senza indugio“) jezikovni različici.

²³ Zdi se, da je tako v angleški („without undue delay“), španski („sin tardanza injustificada“) in latvijski („bez liekas kavēšanās“) jezikovni različici.

²⁴ Glej Storck, M., in drugi, *Code Monétaire et Financier. Annoté et commenté*, 14. izdaja, Dalloz, Pariz, 2024, str. 170, in Hennard, G., „Loi sur les services de paiement: l'exécution des opérations de paiement – Responsabilités en cas d'inexécution ou d'exécution incorrecte des opérations de paiement“ v *Betalingsdiensten/Services de paiement*, 1. izdaja, Intersentia, Bruselj, 2011, str. od 137 do 194, str. 172.

²⁵ Glej Guimarães, M. R., in Steennot, R., *op. cit.* zgoraj v opombi 17, str. 48.

²⁶ Glej v tem smislu sodbo, CRCAM (točki 38 in 50).

podlagi splošnega prava, in zato ne more dobiti povračila te neodobrene transakcije.²⁷ Kot navaja družba Veracash, je rok 13 mesecev „končni rok“ („*délai butoir*“), v katerem je treba posredovati obvestilo.

50. Iz zgoraj navedenega izhaja, da je obveznost obveščanja „takoj“ ločena od obveznosti obveščanja v roku 13 mesecev. Če uporabnik plačilnih storitev obvestila ni posredoval „takoj“, ko je ugotovil, da je prišlo do neodobrene transakcije, tega ni mogoče preprosto „izravnati“ z obvestilom, ki se posreduje v 13 mesecih po datumu bremenitve.

51. Drugič, sistematična razlaga člena 58 Direktive 2007/64 potrjuje jezikovno razlago te določbe.

52. Sodišče je v sodbi CRCAM odločilo, da člen 58, na katerega se sklicuje člen 60(1) te direktive, uporabniku plačilnih storitev nalaga splošno obveznost obveščanja.²⁸ Kot sem že poudarila,²⁹ ima obveščanje osrednjo vlogo v okviru pravil o odgovornosti, ki urejajo neodobrene plačilne transakcije. Če bi se sprejelo to, da lahko plačnik počaka 13 mesecev, preden izpodbija transakcijo, za katero je izvedel, bi to oslabilo učinkovitost obveznosti obveščanja „takoj“. V posebnem primeru, ko je neodobrena transakcija posledica izgube, kraje ali zlorabe plačilnega instrumenta, pozno obvestilo o tej transakciji povzroči zamudo pri sprejetju ukrepov ponudnika plačilnih storitev v skladu s členom 57(1)(d) Direktive 2007/64. Poleg tega pozno obveščanje o neodobrenih transakcijah, za katere je plačnik izvedel, povzroči zamudo pri uveljavljanju odgovornosti ponudnika plačilnih storitev na podlagi člena 60 te direktive. Kot je v bistvu navedla Komisija, pozno obveščanje o neodobrenih transakcijah, za katere je plačnik izvedel, torej ogroža tudi cilje člena 57(1)(d) in člena 60 navedene direktive.

53. Tretjič, teleološka razlaga člena 58 Direktive 2007/64 podpira jezikovno in sistematično razlago te določbe. V posebnem primeru, ko so izgube v zvezi z neodobreno transakcijo posledica izgube, kraje ali zlorabe plačilnega instrumenta, pozno obvestilo ponudniku plačilnih storitev preprečuje, da bi nemudoma sprejel ukrepe, in povečuje tveganje neodobrenih transakcij. Zato nepotrebno odlašanje pri obveščanju ponudnika plačilnih storitev ogroža preventivni namen obveščanja.³⁰

54. Poleg tega, kot je v bistvu poudarila Komisija, razlaga, v skladu s katero ima plačnik pravico do popravka, tudi če obvestila ni posredoval takoj, ogroža pravno varnost in ravnotežje interesov med ponudnikom plačilnih storitev in uporabnikom.

55. Četrtič, ozadje Direktive 2007/64 podpira razlago, ki izhaja iz jezikovne, sistematične in teleološke razlage člena 58 te direktive.

56. Iz pripravljalnega gradiva je razvidno, da prvotni predlog direktive,³¹ ki ga je pripravila Komisija, ni določal nobenega roka, ki bi bil primerljiv z rokom iz člena 58 Direktive 2007/64, ki je bil uveden med zakonodajnim postopkom.³² Vendar namen uvedbe enotnega 13-mesečnega roka ni bil, da nadomesti obveznost takojšnjega obveščanja. Kot je Sodišče poudarilo v sodbi

²⁷ Sodba, CRCAM (točka 36).

²⁸ Prav tam, točka 33.

²⁹ Glej točko 32 teh sklepnih predlogov.

³⁰ Glej zgoraj točki 34 in 36 teh sklepnih predlogov.

³¹ Izvajanje programa Skupnosti iz Lizbone: predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembi direktiv 97/7/ES, 2000/12/ES in 2002/65/ES (COM(2005) 603 final).

³² Glej sklepe predloge generalnega pravobranilca H. Saugmandsgaarda Øeja v zadevi CRCAM (C-337/20, EU:C:2021:564, točke od 44 do 46).

CRCAM, se je hitro izkazalo, da je bila uvedba tega roka nujna za zagotovitev pravne varnosti uporabnika teh storitev ali njihovega ponudnika.³³ Določitev največ 13-mesečnega roka zagotavlja, da postane plačilna transakcija po izteku tega roka dokončna.³⁴ Vendar pa cilj, da se zagotovi, da transakcija postane dokončna, ne vpliva na ločeno obveznost uporabnika, da takoj obvesti ponudnika.

57. Iz tega izhaja, da mora uporabnik plačilnih storitev upoštevati oba pogoja iz člena 58 Direktive 2007/64. To ne posega v uporabo člena 61(2) te direktive, ki ureja odgovornost uporabnika, kadar izgube v zvezi z neodobreno transakcijo nastanejo, med drugim, ker naklepno ali iz hude malomarnosti ni obvestil ponudnika, da je bil plačilni instrument izgubljen, ukraden ali zlorabljen, kar je predmet drugega vprašanja.

58. Glede na vse navedeno je treba člen 58 Direktive 2007/64 v povezavi s členi 56, 60 in 61 te direktive razlagati tako, da je plačniku načeloma odvzeta pravica do povračila zneska neodobrene transakcije, če je ponudnika plačilnih storitev pozno obvestil o tej transakciji, tudi kadar je to storil v 13 mesecih od datuma bremenitve. To ne posega v uporabo člena 61(2) te direktive.

B. Drugo vprašanje

59. Čeprav predložitveno sodišče v svojem drugem vprašanju ne navaja konkretne določbe Direktive 2007/64, je iz predložitvene odločbe vseeno razvidno, da prosi za razlago člena 61(2) te direktive v povezavi s členom 56(1)(b) navedene direktive. Poleg tega se drugo vprašanje postavlja, če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen.

60. Predložitveno sodišče tako z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 61(2) Direktive 2007/64 v povezavi s členom 56(1)(b) te direktive razlagati tako, da je v primeru izgub v zvezi z neodobreno transakcijo, ki je posledica izgube, kraje, zlorabe ali nedovoljene uporabe plačilnega instrumenta, plačniku odvzeta pravica do povračila le, če ponudnika plačilnih storitev ni obvestil naklepno ali iz hude malomarnosti.

61. V členu 61 Direktive 2007/64 so konkretne določbe, ki se uporabljajo za pravila o odgovornosti za izgube v zvezi z neodobrenimi transakcijami, ki so posledica uporabe izgubljenih, ukradenih ali zlorabljenih plačilnih instrumentov.³⁵ Natančneje, iz člena 61(2) v povezavi s členom 56(1)(b) te direktive izhaja, da je plačnik odgovoren za vse izgube v zvezi z neodobrenimi transakcijami, če nastanejo, med drugim, ker ponudnika plačilnih storitev naklepno ali iz hude malomarnosti ni obvestil o izgubi, kraji, zlorabi ali nedovoljeni uporabi plačilnega instrumenta.

62. Člen 61(2) se ne sklicuje izrecno na obveznost obveščanja iz člena 58. Vendar, kot je bilo poudarjeno zgoraj,³⁶ odvisno od položaja in poteka dogodkov, kadar je neodobrena transakcija posledica izgube, kraje ali zlorabe plačilnega instrumenta, obvestilo o neodobreni transakciji iz člena 58 vključuje obvestilo iz člena 56(1)(b). V takih primerih mora za zagotovitev skladne razlage člena 61(2), člena 56(1)(b) in člena 58 obvestilo iz člena 58 izpolnjevati pogoje iz člena 61(2).

³³ Sodba CRCAM (točka 48).

³⁴ Prav tam, točka 49.

³⁵ Glej zgoraj točko 31 teh sklepnih predlogov.

³⁶ Točka 37 teh sklepnih predlogov.

63. Tako je plačniku odvzeta pravica do povračila, če ponudnika o neodobreni transakciji po izgubi, kraji ali zlorabi plačilnega instrumenta ni obvestil „naklepno ali iz hude malomarnosti“.

64. Iz uvodne izjave 33 Direktive 2007/64 izhaja, da bi bilo za ocenitev morebitne malomarnosti treba upoštevati vse okoliščine. V skladu s to uvodno izjavo bi bilo treba dokaze in stopnjo domnevne malomarnosti oceniti na osnovi nacionalne zakonodaje.

65. Medtem ko pojem malomarnost pomeni nenamerno dejanje ali opustitev, s katerim odgovorna oseba opusti dolžnost skrbnosti, lahko pojem „huda malomarnost“ pomeni le *očitno* opustitev take dolžnosti skrbnosti.³⁷ Čeprav se Direktiva 2015/2366 v postopku v glavni stvari ne uporablja, ta direktiva potrjuje to razlago pojma „huda malomarnost“. V uvodni izjavi 72 te direktive je navedeno, da bi morala „huda malomarnost pomeniti več kot le navadno malomarnost in vključevati ravnanje, ki priča o veliki nepazljivosti“.

66. Iz člena 59(2) Direktive 2007/64 vsekakor izhaja, da uporaba plačilnega instrumenta sama po sebi ni zadosten dokaz, da je plačnik goljufal ali da naklepno ali iz hude malomarnosti ni izpolnil ene ali več svojih obveznosti iz člena 56 te direktive.

67. V skladu s tem v okviru razlage člena 61(2) Direktive 2007/64 zgolj kršitev dolžnosti skrbnosti ali „lahka malomarnost“, kot se je izrazila Komisija, ne bo zadostovala za izključitev povračila plačniku.³⁸ Kot je pravilno ugotovilo predložitveno sodišče, člen 61(2) torej ne „kaznuje“ vsakega poznega obveščanja ne glede na okoliščine in ravnanje plačnika. Samo pozno obveščanje, ki je naklepno ali posledica hude malomarnosti plačnika, pripelje do izgube pravice do povračila.

68. Glede na navedeno je treba člen 61(2) Direktive 2007/64 v povezavi s členom 56(1)(b) te direktive razlagati tako, da je v primeru izgub v zvezi z neodobreno transakcijo, ki je posledica izgube, kraje, zlorabe ali nedovoljene uporabe plačilnega instrumenta, plačniku odvzeta pravica do povračila le, če ponudnika plačilnih storitev ni obvestil naklepno ali iz hude malomarnosti.

C. Tretje vprašanje

69. Čeprav predložitveno sodišče v svojem tretjem vprašanju ne navaja konkretne določbe Direktive 2007/64, je iz predložitvene odločbe vseeno razvidno, da prosi za razlago člena 61(2) te direktive, natančneje obsega neodobrenih transakcij, za katere plačnik nosi tveganje. Poleg tega se tretje vprašanje postavlja, če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen.

70. Predložitveno sodišče tako s svojim tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 61(2) Direktive 2007/64 razlagati tako, da je v primeru izgub v zvezi z neodobrenimi transakcijami, o katerih je plačnik ponudnika naklepno ali iz hude malomarnosti obvestil pozno, temu plačniku odvzeta pravica do povračila v zvezi z vsemi neodobrenimi transakcijami ali pa samo s tistimi, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, če obvestilo ne bi bilo pozno.

71. V zvezi s tem je treba v skladu z zgoraj navedeno ustaljeno sodno prakso³⁹ pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi kontekst, v katerega je umeščena, in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je.

³⁷ V tem smislu glej sodbo z dne 3. junija 2008, Intertanko in drugi (C-308/06, EU:C:2008:312, točki 75 in 76).

³⁸ Glej Guimarães, M. R., in Steennot, R., *op. cit.* v opombi 17, str. 50, s primeri iz nacionalne sodne prakse.

³⁹ Glej zgoraj točko 40 teh sklepnih predlogov.

72. Prvič, kar zadeva besedilo člena 61(2) Direktive 2007/64, je v tej določbi navedeno, da plačnik krije „vse izgube v zvezi z neodobrenimi plačilnimi transakcijami“, če nastanejo, med drugim, ker naklepno ali iz hude malomarnosti ni izpolnil svoje obveznosti obveščanja. Po eni strani se zdi, da izraz „vse izgube v zvezi z neodobrenimi plačilnimi transakcijami“ kaže na to, da je treba obseg transakcij, v zvezi s katerimi plačnik ne izpolni svojih obveznosti, razlagati široko. Med transakcijami, ki bi se jim ob pravočasnem obvestilu bilo mogoče izogniti, in transakcijami, ki se jim ob pravočasnem obvestilu ne bi bilo mogoče izogniti, se ne razlikuje.

73. Po drugi strani pa izraz „izgube [, ki] nastanejo“ vzpostavlja vzročno zvezo med izgubami in ravnanjem plačnika, zaradi katerega so „nastale“, ker plačnik, med drugim, ni posredoval obvestila. Zahtevo po tej vzročni zvezi bi bilo mogoče, kot je v bistvu trdila Komisija, razlagati tako, da kaže na to, da so zajete le izgube v zvezi s transakcijami, ki bi jih bilo mogoče preprečiti s pravočasnim obvestilom.

74. Vendar menim, da kontekst in cilj člena 61(2) Direktive 2007/64 namesto tega kažejo, da plačnik nosi vse izgube vseh neodobrenih transakcij, če o njih naklepno ali iz hude malomarnosti ni obvestil ponudnika.

75. Drugič, kar zadeva kontekst te določbe, je treba najprej spomniti, da je neomejena odgovornost plačnika odvisna od goljufanja oziroma naklepa ali hude malomarnosti pri neizpolnjevanju ene ali več njegovih obveznosti iz člena 56 Direktive 2007/64. Iz te določbe izhaja, da mora imeti tako ravnanje posledice za plačnika, in sicer izgubo pravice do povračila.

76. Dalje, kot sem že poudarila,⁴⁰ ima obveščanje osrednjo vlogo v sistemu odgovornosti za neodobrene transakcije. Zlasti kadar je sporna transakcija posledica zlorabe plačilnega instrumenta, ima obvestilo preventivno funkcijo, saj ponudniku plačilnih storitev omogoča, da blokira plačilni instrument in zmanjša tveganje neodobrenih plačilnih transakcij. Pravila o odgovornosti za take neodobrene transakcije temeljijo na domnevi, da bi se jim *bilo mogoče izogniti* s pravočasnim obvestilom. V nasprotju z logiko sistema odgovornosti bi bilo, če bi za namene pravice do povračila razlikovali med dvema kategorijama transakcij, tistimi, ki bi se jim lahko izognili, in tistimi, ki se jim ni bilo mogoče izogniti.

77. Tretjič, namen člena 61(2) Direktive 2007/64 in določbe, v katere je umeščen, potrjujejo to ugotovitev. Pravila o odgovornosti za neodobrene transakcije, ki so posledica izgube, kraje ali zlorabe plačilnega instrumenta, skušajo uravnotežiti interese plačnika in ponudnika plačilnih storitev. V nasprotju z uravnoteženjem interesov pogodbenih strank bi bilo, če bi se obseg odgovornosti zožil tako, da bi zajemal le del neodobrenih transakcij. To bi tudi ogrozilo cilj spodbujanja plačnika, da takoj obvesti ponudnika plačilnih storitev.

78. Glede na navedeno menim, da je treba člen 61(2) Direktive 2007/64 razlagati tako, da je v primeru izgub v zvezi z neodobrenimi transakcijami, o katerih je plačnik ponudnika pozno obvestil naklepno ali iz hude malomarnosti, temu plačniku odvzeta pravica do povračila v zvezi z vsemi neodobrenimi transakcijami, in ne le v zvezi s tistimi, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, če obvestilo ne bi bilo pozno.

⁴⁰ Točki 32 in 52 teh sklepnih predlogov.

V. Predlog

79. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja, ki jih je predložilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija), odgovori tako:

1. Člen 58 Direktive 2007/64/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES v povezavi s členi 56, 60 in 61 te direktive

je treba razlagati tako, da je plačniku načeloma odvzeta pravica do povračila zneska neodobrene transakcije, če je ponudnika plačilnih storitev o tej transakciji obvestil pozno, tudi kadar je to storil v 13 mesecih od datuma bremenitve. To ne posega v uporabo člena 61(2) Direktive 2007/64.

2. Člen 61(2) Direktive 2007/64 v povezavi s členom 56(1)(b) te direktive

je treba razlagati tako, da je v primeru izgub v zvezi z neodobreno transakcijo, ki je posledica izgube, kraje, zlorabe ali nedovoljene uporabe plačilnega instrumenta, plačniku odvzeta pravica do povračila le, če ponudnika plačilnih storitev ni obvestil naklepno ali iz hude malomarnosti.

3. Člen 61(2) Direktive 2007/64

je treba razlagati tako, da je v primeru izgub v zvezi z neodobrenimi transakcijami, o katerih je plačnik ponudnika pozno obvestil naklepno ali iz hude malomarnosti, temu plačniku odvzeta pravica do povračila v zvezi z vsemi neodobrenimi transakcijami, in ne le v zvezi s tistimi, ki bi jih bilo mogoče preprečiti, če obvestilo ne bi bilo pozno.